

C34 – OND5

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

18 oktober 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitbreiding van de kunsteducatieve sokkel in de lerarenopleiding	1
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over diplomagelijkschakeling voor hooggeschoolde allochtonen	2
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de personeelsformatie voor de administratieve diensten van het gemeenschapsonderwijs	4
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over alternerend leren en werken en de plaats daarin van de leertijd	6
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het talenonderwijs in Vlaanderen	9
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de eindtermen ondernemingszin	12

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitbreiding van de kunsteducatieve sokkel in de lerarenopleiding

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in het secundair onderwijs en in het deeltijds kunstonderwijs worden naast plastische opvoeding ook een aantal vakken onderwezen die vanuit kunsteducatief oogpunt als aanverwanten kunnen worden getypeerd, maar niet altijd in het aanbod en curriculum van de lerarenopleiding zijn opgenomen.

Een rondvraag bij studenten wijst uit dat wie in de lerarenopleiding plastische opvoeding (PO) volgt, bij de keuze van het tweede vak, liefst op dit elan verder zou gaan, veeleer dan een vak te moeten kiezen dat niets met kunst te maken heeft. Plastische opvoeding is immers een bijzondere richting met specifieke eigenschappen waarbij het nodig is de vereiste vaardigheden te ontplooien.

Een mogelijkheid zou kunnen zijn plastische opvoeding en beeldeducatie te koppelen binnen een cluster. Binnen onze huidige samenleving waarvan de beeldcultuur ontegensprekelijk deel uitmaakt, lijkt dit een richting met toekomst.

Mijnheer de minister, bent u bereid om in het kader van de discussie over de lerarenopleiding de sokkel van plastische opvoeding te verstevigen en clusters mogelijk te maken?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Beeldeducatie is heel belangrijk. Ook media-opvoeding, het stimuleren van creativiteit in het onderwijs en het bieden van structuur aan de talrijke beelden en informatie die jongeren krijgen, zijn heel belangrijk. Ik kan me voorstellen dan het voor de studenten PO interessanter kan zijn om een aansluitend vak te kiezen. Dat zijn allemaal argumenten die deze vraag ondersteunen.

Anderzijds moeten we rekening houden met de praktijk op school. In het secundair onderwijs kan iemand met een opleiding beeldeducatie, een interessante ondersteuning zijn voor andere leerkrachten die niet zo handig zijn en de evolutie van de nieuwe media niet helemaal kunnen volgen. Volgens mij bestaat er binnen het secundair onderwijs echter geen vak beeldeducatie. In het ASO was er vroeger het vak media binnen de menswetenschappen. Nu heet dat cultuurwetenschappen en ressorteert er heel wat meer onder dan alleen media. Ondanks de goede bedoelingen is het voor de studenten te onduidelijk waar ze terecht kunnen. Zeker indien wordt overwogen de studenten twee vakken te laten kiezen in plaats van drie, lijken de toekomstmogelijkheden me te beperkt.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Een aantal lectoren die plastische opvoeding doceren aan een hogeschool, stellen inderdaad de vraag om een nieuw vak kunsteducatie te introduceren binnen de lerarenopleiding. Die suggestie is mij niet onbekend, want ze werd al geopperd bij de voorbereiding van het voorontwerp van decreet voor de vernieuwde lerarenopleiding. In het licht daarvan hebben mijn kabinet en de administratie al verschillende vertegenwoordigers van de lerarenopleidingen ontvangen en met hen van gedachten gewisseld.

Momenteel is er alleen een niet-definitieve werkversie van het voorontwerp van decreet. Toch wil ik daar in antwoord op uw vraag een en ander over kwijt, zij het met het nodige voorbehoud. In de huidige werkversie wordt het aantal vakken in de bacheloropleiding secundair onderwijs gereduceerd tot twee. Bovendien krijgt het hogeschoolbestuur de bevoegdheid een aantal vakken te clusteren. Een hogeschool kan dus naar eigen goeddunken een bepaalde combinatie van vakken verplicht maken of met clusters werken.

Inzake de introductie van nieuwe vakken wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de lijst van vakken te actualiseren wanneer dat nodig blijkt. In eerdere werkversies van het voorontwerp van decreet had ik de lijst van de vakken al gemoderniseerd. Tijdens de

vele gesprekken met vertegenwoordigers uit het veld, gaven de meeste lerarenopleiders echter aan dat een dergelijke aanpassing op dit ogenblik niet nodig is, op de aanvulling voor de specifieke onderwijsbevoegdheden na. Ik zal er dan ook voor kiezen om voorlopig de lijst van de vakken te behouden zoals vastgelegd in het decreet van 1996 betreffende de lerarenopleidingen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik het goed begrijp, blijft dus de mogelijkheid bestaan om het cluster waarvan sprake in mijn vraag te behouden?

Minister Frank Vandenbroucke: Er kan worden geclusterd maar het gaat dan over bepaalde combinaties. De Vlaamse Regering kan later de zaak nog verruimen bij besluit. Ze kan dus bepaalde nieuwe vakken introduceren of de lijst van vakken actualiseren. Er is dus een zekere soepelheid maar we volgen u niet voor wat betreft uw specifieke suggestie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over diplomagelijkschakeling voor hooggeschoolde allochtonen

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het onderwerp waarover ik een vraag wil stellen betreft eveneens de gelijke onderwijskansen. Het komt minder aan bod dan andere items hoewel het zeer belangrijk is, vooral dan voor vrouwen die een heuse voorbeeldfunctie zouden kunnen vervullen in de maatschappij maar daar door omstandigheden niet altijd in slagen. Die omstandigheden hebben heel vaak te maken met de erkenning van hun diploma.

Er bestaan natuurlijk heel wat maatregelen en procedures om diploma's te erkennen en gelijk te schakelen. Ik ben daar in het verleden ook vaak mee geconfronteerd geweest. Er blijven echter heel wat

problemen inzake transparantie en informatie. Vooral de lange looptijd van de procedure zorgt vaak voor problemen. Dit onderwerp was ook het thema van de Conventie van Lissabon, die intussen ook door Vlaanderen is geratificeerd.

Naar aanleiding van een studie die is gemaakt onder impuls van de Vrouwenraad en waarin een aantal aanbevelingen zijn opgenomen werden we onlangs in de pers opnieuw geconfronteerd met een aantal schrijnende verhalen. De voorbeelden die in de pers komen, zijn bekend. Het gaat meestal over vrouwelijke nieuwkomers, vluchtelingen of asielzoekers met een universitair diploma die beperkte mogelijkheden hebben op de arbeidsmarkt omdat hun diploma niet wordt erkend.

Ik citeer uit de aanbevelingen van de Vrouwenraad: 'De procedures zijn niet voor iedereen even transparant en duren soms lang. Er moeten maatregelen genomen worden die een betere en snellere valorisatie van hun kwalificaties toelaten. In de groep vrouwelijke nieuwkomers nemen vrouwelijke vluchtelingen en asielzoeksters een specifieke plaats in. Opleiding, diploma's, kwalificaties en bewijsstukken van competenties worden steeds belangrijker voor de positieversterking en zelfstandigheid van vrouwen in de huidige kennismaatschappij. Een diploma rechten of geneeskunde met een studieduur van 6 jaar maakt geen kans op academische erkenning.'

Intussen maakt het flexibiliseringsdecreet het mogelijk om studenten vrijstellingen of zelfs een diploma of deeldiploma te geven op grond van bekwaamheid. Daarnaast is er nog steeds de procedure bij NARIC dat voor een stuk ook voor de informatie kan instaan. Vaststellend dat er nog heel wat gaten zijn in de informatieverstrekking, heb ik een aantal vragen aan de minister die vooral zijn ingegeven door de aanbevelingen van de Vrouwenraad en van de VVS.

Mijnheer de minister, hoe wordt op dit ogenblik informatie verstrekt over de mogelijkheden voor deze vrouwen? Hoe kan deze informatieverstrekking worden verbeterd? Zal de EVC-EVK-procedure een oplossing kunnen bieden in de toekomst? Zult u rekening houden met de aanbevelingen in de nota van de Vrouwenraad?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Het lijkt me inderdaad belangrijk dat deze problematiek ter harte wordt

genomen. In dat opzicht ben ik dan ook nieuwsgierig naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Wat de informatieverspreiding betreft, hebt u in uw vraag terecht verwezen naar NARIC. NARIC-Vlaanderen is de Vlaamse antenne van het Europese netwerk van diensten die instaan voor de erkenning van de gelijkwaardigheid van diploma's hoger onderwijs. Rechtstreekse informatie wordt dan ook via deze overheidsdienst verstrekt.

NARIC-Vlaanderen heeft een eigen website die alle informatie bevat over de procedures voor de niveaubepaling en de erkenning van diploma's. De nodige aanvraagformulieren kunnen van daar worden afgehaald. Via telefoon, e-mail en in de kantoren in het Consciencegebouw zijn de medewerkers van NARIC-Vlaanderen ook bereikbaar voor persoonlijk contact.

Daarnaast zijn er veeleer indirecte informatiestromen, via andere overheidsdiensten of via organisaties uit het middenveld, afhankelijk van de context. Zo komen werkzoekenden vaak via de VDAB in contact met de informatie over de niveaubepaling of erkenning van diploma's. Vluchtelingen krijgen hun informatie meestal via organisaties als het OCIV. Ook vrouwenorganisaties vervullen hier een belangrijke intermediaire rol, zoals de Vrouwenraad onlangs nog bewees. Wie vanuit het buitenland op zoek gaat naar informatie, kan die vinden via de ambassades, het lokale NARIC-agentschap of het internet vinden.

We mogen ook de meer informele netwerken niet onderschatten. Zo wordt bijvoorbeeld heel veel informatie verspreid via land- en regiogenoten die al langer in Vlaanderen verblijven en eerder al een dergelijke procedure hebben doorlopen.

U vraagt hoe de informatieverspreiding kan worden verbeterd. De doelgroep van hooggeschoolde allochtone vrouwen en mannen is minder homogeen dan op het eerste gezicht kan lijken. Er zijn grote verschillen, onder meer inzake afkomst, scholingsgraad, verblijfsstatuut, kennis van het Nederlands en tewerkstelling en dat kan voor zeer diverse situaties zorgen.

Voor een dienst als NARIC is het niet evident om al die mensen steeds even goed te bereiken. Omgekeerd

is NARIC voor tal van aanvragers slechts een van de vele overheidsdiensten waar ze vaak op korte tijd moeten aankloppen. Het blijkt voor hen niet altijd even makkelijk om klaar te blijven zien in al die diensten en procedures.

Ik zie dan ook meer heil in een sterkere samenwerking van NARIC met overheidsdiensten en organisaties uit het middenveld die deze doelgroep niet alleen tot aan de poort van de diploma-erkenning begeleiden, maar ook op andere terreinen professioneel met deze mensen aan de slag gaan. NARIC heeft goede contacten met de meeste van die diensten en met de grotere organisaties – de Vrouwenraad kan opnieuw als voorbeeld gelden –, al blijft er ruimte voor een meer intense samenwerking, door bijvoorbeeld de gezamenlijke vorming van onder meer contactpersonen, dossierbehandelaars, trajectbegeleiders. Kleinere organisaties, zoals lokale vluchtelingencomités, beschikken dan weer niet altijd over correcte of volledige informatie en kunnen daardoor vaak hun begeleidende rol niet ten volle spelen.

Ik besef overigens wel dat een ruimere invulling van de opdracht tot informatieverstrekking en begeleiding niet kan met de huidige bestaande van NARIC. Een en ander staat of valt dus met de verdere uitbouw van de dienst, die in 2002 in een vergelijkend onderzoek naar het functioneren van de verschillende NARIC's nog 'verrassend karig bestaft' bleek.

De voorwaarden om de erkenning van gelijkwaardigheid van een diploma te bekomen, zijn niet veranderd ten opzichte van de vorige regeerperiodes. Ze zijn opgesomd in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 oktober 1992.

Indien NARIC-Vlaanderen op grond van die criteria de volledige gelijkwaardigheid niet kan toekennen, kan de aanvrager aan een universiteit naar keuze instromen in de studies geneeskunde of rechten en zo het Vlaamse diploma van arts of licentiaat of master in de rechten behalen. Hij of zij moet niet van nul herbeginnen: de universiteiten kunnen vrijstellingen verlenen en een individueel leerpad voorstellen, op basis van het opleidingsprogramma dat de aanvrager eerder al met succes had gevolgd. Dit principe, voorheen bekend als de gedeeltelijke erkenning, stond al in het universiteitendecreet van 1991. De mogelijkheden ervan zijn echter aanzienlijk uitgebreid door de EVC/EVK-regeling in het flexibiliseringsdecreet, dat dit academiejaar echt in werking treedt.

Een instelling als de Katholieke Hogeschool Leuven maakt daar al goed gebruik van om verpleegkundigen met een buitenlands diploma dat niet als volledig gelijkwaardig werd erkend, via een versneld en op maat gemaakt opleidingstraject alsnog aan een Vlaams diploma te helpen. We hebben dat project onlangs nog samen met deze instelling voorgesteld.

Dan was er de vraag over de toegang tot het master-niveau en de vraag of het toelatingsexamen geneeskunde kan worden weggelaten. De instellingen kunnen autonoom personen met een buitenlands diploma inschalen en al dan niet rechtstreeks toegang geven tot een bepaald niveau van de opleiding. Met de nieuwe BaMa-structuur en de bepalingen van het flexibiliseringsdecreet moet dat mijns inziens wel vlotter kunnen dan vroeger. Het is echter moeilijk een algemeen geldend antwoord te geven. De feitelijke inschaling zal onder meer afhangen van het niveau van de buitenlandse instelling en van de toelatingsvoorwaarden, de studieomvang, de aard en het niveau van de opleiding.

Mevrouw Vanderpoorten, uw laatste vraag getuigt van een enorm toeval. Uitgerekend vorige vrijdag heeft de Vlaamse Regering immers een voorontwerp van decreet goedgekeurd met enkele maatregelen tot vervollediging van de herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs. Een van die maatregelen is precies een vrijstelling van deelname aan de toelatingsproef voor wie in het buitenland al een diploma van arts of tandarts heeft behaald, hier niet de volledige erkenning van dat buitenlandse diploma heeft verkregen, maar wel de toelating heeft om zich aan een universiteit in Vlaanderen in te schrijven voor een masteropleiding geneeskunde of tandheelkunde. Wat dat betreft, wordt u op uw wenken bediend.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Dit is natuurlijk een probleem: elk geval is immers anders. Het is goed dat veel mensen zich aandienen, maar anderzijds blijft dat toch voor problemen zorgen. EVC/EVK en de initiatieven die hogescholen en universiteiten zelf kunnen nemen, zijn natuurlijk positief. Voor de betrokkenen maakt het de zaken echter niet gemakkelijker. Het lijkt me dus dat de informatieverstrekking nog een tijdje een probleem gaat blijven. Eigenlijk is dit het centrale probleem. U in eerste

instantie en wij allemaal moeten erover nadenken hoe dat verder in goede banen kan worden geleid.

Minister Frank Vandenbroucke: Het probleem, vanuit menselijk oogpunt, is dat dit tergend overkomt voor mensen die bonafide een erkenning willen verkrijgen van hun diploma, dat ze elders na zware inspanningen hebben behaald en die vaak nog allerlei andere problemen hebben. Als we echter niet in een dergelijke zware procedure voorzien, krijgen we allerlei malafide personen binnen. Dat is de grote moeilijkheid bij deze procedure.

Met het experiment en het project dat momenteel onder meer loopt in de Katholieke Hogeschool Leuven gaan we voor de eerste maal testen hoe EVC/EVK kan worden gebruikt. Dit is een interessante test. Ik weet niet of u het in detail kent, maar het is een erg mooi project, waarbij we eens kunnen bekijken of onze retoriek over EVC/EVK daadwerkelijk tot betere oplossingen leidt, gegeven de bestaande procedures.

Ik begrijp de moeilijkheden en de tegenspraken in deze kwestie heel goed. We kunnen informatie verstrekken, maar het lijkt me niet zo eenvoudig om de spelregels te wijzigen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de personeelsformatie voor de administratieve diensten van het gemeenschapsonderwijs

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, voor de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs werd in een personeelsformatie van 218 betrekkingen voorzien. De nieuwe personeelsformatie moet worden ingevuld met mensen uit de vroegere, ruimere personeelsformatie. Binnen deze 218 kunnen er maximaal tien betrekkingen worden toegewezen aan gedetacheerden uit het onderwijs en zeven aan hooggekwalificeerde contractuelen. Het was dus duidelijk de bedoeling maximaal te putten uit de bestaande

oude formatie. Slechts indien het niet mogelijk was een aantal functies in te vullen wegens het niet voldoen aan het profiel en/of de competenties, kon er een beroep worden gedaan op detacheringen uit het onderwijs of op hooggekwalificeerde contractuelen.

Nu stelt men vast dat, voorafgaand aan de procedure tot invulling via de vroegere personeelsformatie, reeds vijftien plaatsen worden geblokkeerd voor detacheringen en hooggekwalificeerden. De in dienst zijnde statutaire ambtenaren worden dus uitgesloten van kandidaatstelling voor deze functies. Mijnheer de minister, daarom wil ik u enkele vragen uit de sector voorleggen. Is er een gemotiveerde beslissing om, voorafgaand aan de procedure van invulling met statutaire ambtenaren, vijftien plaatsen voor te behouden voor gedetacheerden en hooggekwalificeerden? Is hierover overleg gepleegd met de syndicale organisaties? Is over de profielen voor gedetacheerden en hooggekwalificeerden onderhandeld met de syndicale organisaties? Wat is de kostprijs van de aanwervings- en selectieprocedure voor deze hooggekwalificeerden?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, dit is een korte en zeer concrete vraag, maar toch zal ik een vrij uitgebreid antwoord moeten geven.

Zoals u weet, werd in de Vlaamse Gemeenschap – anders dan in de Franse en de Duitstalige Gemeenschap – uitvoering gegeven aan artikel 24, paragraaf 2 van de Grondwet en werden de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap als bevoegd gezag en inrichtende macht over de gemeenschapsinstellingen voor onderwijs overgedragen aan autonome organen, waaronder de Raad van het Gemeenschapsonderwijs. Artikel 4, paragraaf 1 van het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs, stelt dat deze openbare instelling – wat logisch is – met uitsluiting van ieder ander orgaan de functie van bevoegd gezag waarneemt, voor die bevoegdheden die door of krachtens het bijzonder decreet worden verleend.

Artikel 67 van het bijzonder decreet stelt dat de Vlaamse Regering zowel de personeelsformatie als het administratief en geldelijk statuut van het personeel van de administratieve diensten van het gemeenschapsonderwijs bepaalt. Voor het overige heeft de afgevaardigd bestuurder de bevoegdheid om auto-

noom de centrale administratie te leiden, de diensten te organiseren, en het personeelsbeleid en -beheer te voeren. Zo is het bepalen van het organogram een bevoegdheid van de afgevaardigd bestuurder, uiteraard rekening houdend met de door de Vlaamse Regering bepaalde personeelsformatie en geldelijke en administratieve statutaire regels.

Bij de uitvoering van haar opdrachten heeft de Vlaamse Regering de krachtlijnen gevolgd van het politiek akkoord van 18 juni 1998 over de herziening van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende het gemeenschapsonderwijs en van het bijzonder decreet van 14 juli 1998. Dat gold zowem voor het uitvaardigen van het besluit van 2 april 2004 tot vaststelling van de personeelsformatie van de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs als voor het besluit van 28 mei 2004 tot vaststelling van de overgangsregeling voor het personeel van de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs.

In uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 werd het initiële organogram na overleg en advies van het Tussenoverlegcomité van de centrale administratieve diensten van 31 augustus 2004 definitief vastgesteld, bij gemotiveerde beslissing van 31 augustus 2004 van de afgevaardigd bestuurder. Het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 betreffende de personeelsformatie bepaalt in artikel 3 dat er maximaal tien betrekkingen van niveau A of B kunnen worden geblokkeerd door gedetacheerden en in artikel 4 dat er maximaal zeven betrekkingen van niveau A kunnen worden geblokkeerd door hooggekwalificeerde personeelsleden. In zijn beslissing van 31 augustus 2004 heeft de afgevaardigd bestuurder deze maximale mogelijkheden niet volledig uitgeput. Meer specifiek werd er op het organogram slechts voorzien in zeven structureel gedetacheerden en in drie in uitdoving. Voor de hooggekwalificeerde betrekkingen werden er slechts vijf van de zeven ingevuld.

De beslissing van 31 augustus 2004 werd bijgestuurd door een gemotiveerde beslissing van de afgevaardigd bestuurder van 22 april 2005 na overleg en advies van het Tussenoverlegcomité van 21 april 2005. Deze laatste beslissing raakt echter niet aan de beslissing van 31 augustus 2004, wat de gedetacheerden en hooggekwalificeerden betreft.

Op uw vraag of hierover overleg is gepleegd met de syndicale organisaties, verwijs ik naar wat ik daarnet

heb gezegd. Het Tussenoverlegcomité van de centrale administratieve diensten heeft op 31 augustus 2004 vergaderd.

U vroeg of over de profielen voor gedetacheerden en hooggekwalificeerden werd onderhandeld met de syndicale organisaties. Vooreerst moet er worden opgemerkt dat de profielen geen materie vormen waarover moet worden onderhandeld. Wel moet erover worden overlegd. Met uitzondering van de profielen voor gedetacheerden en hooggekwalificeerden, werd over de uitgewerkte profielen overlegd met de syndicale organisaties op de vergadering van het Tussenoverlegcomité van 21 april 2005. De profielen van de zeven structureel gedetacheerden kunnen, ook voor de toekomst, alleen worden ingenomen door gedetacheerden, zodat statutaire en contractuele personeelsleden deze betrekkingen niet kunnen invullen, tenzij na een nieuwe wijziging van het organogram. Ze vormen daarom geen voorwerp van syndicaal overleg.

De profielen van de drie uitdovend gedetacheerden maken op dit ogenblik geen deel uit van de betrekkingen die, als gevolg van de reorganisatie van de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs en op basis van de net vermelde overgangsregeling kunnen worden toegewezen aan personeelsleden die hun kandidatuur kunnen stellen. Deze drie betrekkingen komen slechts vrij op het ogenblik dat de huidige titularissen in functie hun detachering niet voortzetten. Op dat ogenblik is de reorganisatie al voorbij en kan het profiel zelfs al achterhaald zijn.

De betrekkingen van de hooggekwalificeerden zijn onderworpen aan de specifieke procedure zoals vervat in artikel XIV 5bis, paragraaf 1 van de rechtspositie van de personeelsleden van de centrale diensten, stambesluit Vlaamse Openbare Instellingen. Ik citeer hier even uit: 'De – wat de centrale administratieve diensten van het Gemeenschapsonderwijs betreft – afgevaardigd bestuurder bepaalt in overleg met de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid betreffende personeel en organisatieontwikkeling, het aantal, de duur en de soort van de betrekkingen waarin contractueel wordt in dienst genomen voor de uitoefening van hoog gekwalificeerde taken, evenals de aanwervingswijze en -voorwaarden voor deze betrekkingen en de soort van arbeidsovereenkomst.'

Deze procedure werd correct gevolgd voor de aanwerving van de vijf hooggekwalificeerde contractu-

elen: een directeur Communicatie, een IT-manager, een HR-manager, een beleidsadviseur en een projectbeheerder. Voor het diensthoofd Communicatie en de IT-manager is er een akkoord om de betrekking in te vullen via de contractuele werving van hooggekwalificeerde taken, alsook de goedkeuring van de aanwervingswijze, arbeidsvoorwaarden en soort van arbeidsovereenkomst van de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs, van 6 juli 2004, en van de Vlaamse minister van Ambtenarenzaken, van 17 juni 2004.

Voor de beleidsadviseur, de projectbeheerder en de HR-manager is er het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs van 15 maart 2005 en van de minister bevoegd voor ambtenarenzaken van 14 maart 2005.

Wat is de kostprijs voor de aanwervings- en selectieprocedure voor de hooggekwalificeerden? De vijf hooggekwalificeerde contractuelen werden via Jobpunt Vlaanderen geselecteerd, en de gezamenlijke kostprijs bedraagt 134.536,75 euro.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Dat was wel een beetje duur.

Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik besluit uit dit antwoord dat een aantal mensen op hun honger blijven zitten. Ze worden aan de kant geschoven omdat ze misschien niet valabel genoeg zijn of niet genoeg kwalitatief werk afleveren. Of is de lat voor de functieomschrijving of de profielbepaling iets te hoog gelegd? De toekomst zal uitwijzen of diegenen die zijn aanvaard, het wel zullen aankunnen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over alternerend leren en werken en de plaats daarin van de leertijd

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, sinds jaar en dag bestaat het systeem van de leertijd dat leer-

plichtige jongeren vanaf 15 jaar de kans moet bieden een vak te leren door bij een baas te werken. VDAB-cijfers van juni 2005 over de werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen wijzen uit dat de uitstroom van jongeren na de leertijd heel positief is. Een jaar na het afstuderen is amper 8,6 procent van hen nog werkzoekend. Dat cijfer bedraagt bijvoorbeeld voor jongeren uit het DBSO 35,5 procent. De evaluatie valt dus erg positief uit. Er moet wel worden vermeld dat alle jongeren in de leertijd binnen een tijdsbestek van drie maanden een leercontract voor tewerkstelling moeten hebben. Deze voorwaarde geldt echter niet voor het DBSO, wat verklaart waarom de moeilijk bemiddelbare jongeren daar terechtkomen.

Er is geen gebrek aan beschikbare plaatsen voor leertijd. Toch blijkt uit een UNIZO-onderzoek van 2004 dat het aantal leerlingen in leertijd in de periode gaande van het schooljaar 1993-1994 tot het schooljaar 2003-2004 sterk daalde, namelijk met 41 procent, terwijl dat in het deeltijds beroepssecundair onderwijs fors steeg, met name met 23 procent. Men kan allerlei verklaringen zoeken voor deze tendens, onder meer de verschillende vergoeding voor de jongere en het gebrek aan stageplaatsen voor DBSO-leerlingen. Toch lijkt er een scheeftekening te groeien. In theorie spreken beide leervormen andere jongeren aan. De scherpe daling zou erop kunnen wijzen dat een aantal jongeren verkeerdelijk naar het DBSO wordt georiënteerd. Dat gaat dan ten nadele van hun ontwikkeling en hun kansen op de arbeidsmarkt.

In zijn beleidsnota kondigde de minister aan dat hij alle aanbieders van alternerend leren – het DBSO, de deeltijdse vorming en de leertijd – op elkaar wil afstemmen via de centra voor leren en werken of CLW's. Gezien de positieve resultaten van de leertijd en het belang van het stimuleren van ondernemerschap vanaf jonge leeftijd, wil ik de minister oproepen om in de nieuwe structuur te werken aan het op elkaar afstemmen van statuten en kwaliteitsvoorwaarden, met respect voor de eigen waarde, de specifieke pedagogiek en de ervaring van de drie onderwijsvormen.

Bijgevolg durf ik voor het volgende te pleiten. Ten eerste pleit ik voor een eigentijdse informatiecampagne over de leertijd. Deze campagne zou zich kunnen richten op jongeren en leerkrachten, met als bedoeling die jongeren die voor leertijd geschikt zijn ernaar te oriënteren. Ten tweede pleit ik voor een duidelijke rol van de CLB's in het overlegplatform CLW, zodat de jongere wordt georiënteerd volgens

zijn capaciteiten en ontwikkelingskansen. De CLB's moeten naar de leertijd durven doorverwijzen, hoewel die niet onder een bepaalde koepel thuishoort.

Ten derde pleit ik voor de erkenning van deeltijdse vorming als waardevol alternatief voor werkplaatsen. Zo krijgen alle jongeren een voltijds programma af te werken. De minister heeft al gezegd dat hij daar bekommerd om is. Ten vierde pleit ik voor een kwaliteitslabel voor de werkgevers. Ten vijfde pleit ik voor het stimuleren van verder overleg in het CLW tussen opleidingsverstrekkers en werkgevers of patroons om de lokale relatie tussen onderwijs en werk concreter in te vullen. Ik geloof dat er in het Franstalig en Duitstalig onderwijs interessante voorbeelden terug te vinden zijn, want daar zou de band met de kamers van Koophandel zeer sterk zijn, met alle positieve gevolgen van dien. Ten slotte pleit ik voor het aantrekkelijk maken van het ondernemerschap.

Ik wil de minister daarover enkele vragen voorleggen. Wat is de stand van zaken omtrent de CLW's? Kan hij via dat instrument werken aan een herwaardering van het traject 'leertijd', zodat meer jongeren er gebruik van maken? Kan een informatiecampagne voor de leertijd worden opgezet? Kan hij bovenstaande suggesties onderschrijven en op een of andere manier uitvoeren?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, we beogen een sluitende aanpak inzake het afwisselend leren en werken. Concreet betekent dit dat we voluit gaan voor een voltijds engagement van alle jongeren die voor afwisselend leren en werken kiezen, dat we de afstemming willen vergroten, dat we veeleer vertrekken van leertrajecten dan van structuren en dat we elke jongere een kwalificatie trachten te bezorgen.

De drie deeltijdse leersystemen zoals we ze nu kennen – het deeltijds onderwijs, de deeltijdse vorming en de leertijd – moeten complementair werken, en niet in concurrentie staan met elkaar staan. Elk van die systemen heeft een eigenheid die voor bepaalde doelgroepen van deeltijds leerplichtigen een specifieke aanpak waarborgt. Die meerwaarde moet behouden blijven, maar tezelfdertijd moet de samenwerking vergroten. Het uitgangspunt is de jongere en het voor haar of hem optimale opleidingstraject dat realistisch en arbeidsmarktgericht moet zijn. Er

moet voldoende flexibiliteit in het traject mogelijk zijn zodat jongeren die nog niet arbeidsrijp zijn, tussenstappen kunnen nemen, bijvoorbeeld in de vorm van voortrajecten en brugprojecten. De samenwerking tussen verschillende partners en systemen kan die flexibiliteit garanderen.

Om de samenwerking te optimaliseren zullen regionale platformen worden opgericht waarin alle betrokkenen bij afwisselend leren en werken zijn vertegenwoordigd, zoals onder meer de CLB's, de welzijnsorganisaties en de sociaal-culturele organisaties. De platformen zullen op regionaal niveau overleggen, wellicht in de RESOC's (Regionaal Sociaal-economisch overleg), opdat voor elke jongere een passend traject mogelijk wordt. Ik deel dus uw standpunt inzake het overleg tussen de betrokkenen.

Het wordt dus een samenwerkingsverband in het kader van afwisselend leren en werken waaraan elk deeltijds leersysteem als evenwaardige partner deelneemt, maar waarbij ook zoveel mogelijk lokale actoren worden betrokken om de realisatie van de sluitende aanpak te garanderen. Nog deze maand zal met alle betrokkenen het opzet en de aanpak van de centra voor afwisselend leren en werken worden afgetoetst. Dat zal gebeuren in een sfeer van open gesprek en met een mogelijkheid tot discussie.

De ultieme doelstelling van de centra voor afwisselend leren en werken is het bieden van een volwaardig alternatief voor het voltijds onderwijs aan jongeren die voor deze opleidingsvorm kiezen. De deeltijdse systemen moeten uit de verdomhoek van negatieve keuzen en laatste vangnet worden gehaald. Het moeten volwaardige keuzemogelijkheden worden.

In het licht van het voorgaande is het opzetten van een informatiecampagne over de leertijd niet echt aan de orde. De missie en doelstellingen van de leertijd – maar ook van de andere deeltijdse systemen – zullen in de centra voor afwisselend leren en werken hun plaats krijgen. Het uitgangpunt is niet een systeem, maar wel de jongere en haar of zijn mogelijkheden om afwisselend te leren en te werken. Voor elke jongere moet het best passende traject worden opgezet. Dat is maatwerk, en daarin heeft elk systeem een rol.

Uiteraard moet elke jongere volgens haar of zijn capaciteiten worden georiënteerd. Een grondige screening bij de instap in een deeltijds leersysteem is nodig om het traject van de jongere goed te kun-

nen bepalen. Daarin spelen de CLB's een belangrijke rol, maar ook andere actoren zoals begeleiders, leerkrachten en ouders. Vooral de trajectbegeleiders zullen voor de begeleiding zorgen van zodra het traject van de jongere is gestart. Zij kunnen en moeten in overleg bijsturen waar het nodig is. Ik blijf benadrukken dat we veeleer van leertrajecten dan van structuren uitgaan. De centrale figuur is de jongere; de systemen dienen alleen om de jongere arbeidsmarktgericht op te leiden.

Als een jongere nog niet direct arbeidsmarktrijp is of als sociale of persoonlijke problemen een obstakel vormen voor een integratie in de samenleving of het werkveld, kan een beroep worden gedaan op de expertise van de centra voor Deeltijdse Vorming, gezien hun ervaring en vertrouwdheid met de moeilijkere doelgroep. Hun specifieke aanpak biedt oplossingen en mogelijkheden voor deze jongeren. Uiteraard wordt ook hier gestreefd naar een voltijdse invulling, eventueel gradueel opgebouwd, in functie van de haalbaarheid.

Elke werkervaringsplaats, elke stageplaats moet kwaliteitsvol zijn. Dat betekent dat het leereffect maximaal moet zijn en de begeleiding optimaal, zodat een krachtige leeromgeving wordt gecreëerd. Dat moet in alle opzichten het doel zijn: een jongere in opleiding is geen goedkope werkkraft. Momenteel loopt er een project in de Dienst Beroepsopleiding van het departement Onderwijs dat instrumenten en methodieken ontwikkelt om kwaliteitsvolle werkervarings- en stageplaatsen te herkennen en te erkennen. Dit project, dat de naam WerkLeerPlekken of WELP meekreeg, zal uitwijzen of naast erkennen ook labelen haalbaar is. In elk geval moet over de kwaliteit van elke werkervaringsplek worden gewaakt.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik ga akkoord met de minister dat de leertrajecten voorrang hebben op de structuren. Ik heb hem echter niet horen erkennen dat een aantal jongeren die niet in de leertijd zitten, misschien verkeerd zijn georiënteerd.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb daar niets over gezegd. Ik heb helemaal niet gezegd dat er meer of minder jongeren naar de leertijd moeten worden georiënteerd. Ik heb alleen gezegd dat we leertrajec-

ten moeten uitwerken die op maat van de jongeren zijn gesneden en dat ze er met de hulp van verschillende instellingen en actoren met resultaat moeten worden doorgeloodst. Dat is een werkingsprincipe, en dat verdedig ik. Over het aantal jongeren heb ik niets gezegd.

Ik denk dat het goed zou zijn als meer jongeren in de leertijd terechtkomen. Vandaag daalt hun aantal. We stellen echter vast dat diegenen die erin terechtkomen erg succesvol uitstromen. Er is evenwel een belangrijk verschil tussen de leertijd en de andere stelsels. De leertijd is een economische realiteit. Een werkgever of zelfstandige die werk wil geven, zoekt en vindt iemand die geschikt wordt bevonden om bij hem of haar vier dagen per week te werken. De vijfde dag wordt er dan een bijkomende opleiding aangeboden. Men vertrekt van het economische gegeven dat een jongere bij een werkgever of zelfstandige vier dagen per week wil werken. De opleiding wordt er dan aan toegevoegd.

Vanzelfsprekend is de doorstroming dan goed, want het economische aspect is precies het vertrekpunt. Het contract is er. Het deeltijds onderwijs heeft een andere basis. Het vertrekt van het recht en de plicht om onderwijs te volgen. Vervolgens onderzoekt men of er een economische en liefst nog een bedrijfseconomische activiteit aan kan worden gekoppeld. Dat laatste mislukt dikwijls. Het is dus een heel ander verhaal.

Het is dus niet zo eenvoudig om beide met elkaar in één verband te brengen, want het gaat om verschillende logica's. Paradoxaal genoeg is de leertijd een succes qua doorstroming, maar de leertijd heeft een inkrimpend marktaandeel. We hebben nood aan een globale benadering waarbij deze stelsels elkaar niet nodeloos beconcurreren. Over het aantal jongeren in elk van die stelsels spreek ik me echter niet uit, want dat is nu niet aan de orde. Ik vind wel dat de leertijd een nieuw elan moet krijgen. Het is een succesvol systeem, maar dat is zo dankzij zijn beperking. Het is geen onderwijsproduct, maar een economisch product waar men onderwijs aan vastplakt.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Misschien is het juist daarvoor zo succesvol.

Minister Frank Vandenbroucke: Ja, het succes is ook de beperking. Een jongere vindt iemand bij wie hij in

leertijd kan gaan met bemiddeling van de leersecretaris. Dan begint het verhaal en dat is succesvol. Maar het aantal jongeren dat daartoe komt, daalt. Het systeem is en blijft succesvol. De kwestie valt niet zo simpel te analyseren. Ik heb er al heel wat discussies over gehad. Ik ga geen boude uitspraken doen over hoe we dat nu terug expansief moeten maken, maar dat is wel de bedoeling.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het talenonderwijs in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de minister, in de voorbije weken en zeker bij de opening van de hogescholen, is er heel wat te doen geweest rond talenonderwijs in het hoger onderwijs. Naar aanleiding van de Dag van de Talen in Vlaanderen kwam ook het talenonderwijs in het leerplichtonderwijs ter sprake. We hebben uw standpunt naar aanleiding van uw toespraak op die dag gehoord. Mijn partij heeft een nota geschreven over het talenonderwijs. Een van de onderwerpen in de nota was het immersieonderwijs. Daar zou ik nu graag dieper op ingaan.

In die bewuste toespraak had u het over de 'vrije ruimte' in de derde graad van het secundair onderwijs in het vrij onderwijs. Als ik het goed begrepen heb, zou u de ervaring die daar wordt opgedaan, gebruiken om u een oordeel te vormen over immersieonderwijs. Dat is een goede aanzet, maar ik vrees voor de lange looptijd die dat met zich gaat meebrengen. We hebben het er vroeger al over gehad en allerlei studies tonen dat ook aan: we dreigen onze sterke positie op het vlak van talenonderwijs te verliezen. Wallonië staat op sommige punten al verder dan Vlaanderen. Ik begrijp uw argumentatie niet zo goed waarom Vlaanderen niet kan doen wat Wallonië momenteel wel kan, meer bepaald door een decreet van minister Onkelinx.

Ik ben vooral bevreesd omdat ik besef dat we nog een hele weg af te leggen hebben, vooral bij de vor-

ming van de leraren. Zij zijn absoluut niet gewend om les te geven in een vreemde taal. Dat geldt vooral in het basisonderwijs, bij de taalinitiatie dus. De leraaropleiding, de bijscholing en de basiscompetenties moeten worden aangepast. Ik vrees dat we zeer kostbare tijd verspillen door te wachten op het rapport van deskundigen. Ik beseft wel dat er een basis moet zijn. In het buitenland bestaan zeer veel voorbeelden, misschien kunnen we de knowhow en de expertise daar halen. Ook voor het beroepssecundair onderwijs is het van kolossaal belang dat onze leerlingen meer kennis maken met vreemde talen.

Hebt u al contact opgenomen met onderwijsdeskundigen om u te laten adviseren over de haalbaarheid van immersieprojecten in Vlaanderen? Zo ja, uit welke hoek komen deze onderwijskundigen?

Hoe tracht u scholen aan te moedigen om te experimenteren met immersieonderwijs binnen het complementair gedeelte of de 'vrije ruimte'? Het is niet helemaal hetzelfde heb ik begrepen, maar er wordt toch naar verwezen. Ik weet niet of alle onderwijskoepels daar ervaring mee hebben of alleen het VSKO, waar het op een bepaald moment duidelijk gepromoot werd.

Acht u de deskundigheid die scholen op deze wijze eventueel opbouwen voldoende representatief, gegeven het feit dat het complementair gedeelte of de 'vrije ruimte' alleen bestaat in de derde graad van het ASO? Dat is een beperking. De leerlingen van de derde graad bezitten al enige rijpheid. Laten we de andere daarmee geen achterstand oplopen?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik ben de idee zeer genegen. Talenonderwijs is belangrijk. Het aspect uitwisseling kan nog worden gestimuleerd. Leerlingen kunnen ook op vroege leeftijd een periode doorbrengen in een anderstalige streek. Dit kan vanaf heel jeugdige leeftijd. De 'vrije ruimte' geldt voor zover ik weet alleen in de derde graad van het secundair onderwijs en wordt in het VSKO niet alleen toegepast op het talenonderwijs. Heel wat scholen vullen die 'vrije ruimte' juist in met wetenschappelijke of andere interessante thema's.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Vanderpoorten, u begrijpt mijn argumentatie met betrekking tot immersieonderwijs niet. Ik zal niet

mijn hele uiteenzetting van de Europese Dag van de Talen hernemen, want u hebt ze gelezen.

Kort samengevat heb ik daar geen oordeel uitgesproken. Er zijn een aantal criteria op basis waarvan ik mij uiteindelijk een oordeel zal vormen. Eerst moeten onderwijsdeskundigen dat verder exploreren. Het basiscriterium is voor mij of we er kunnen voor zorgen dat we iedereen vooruithelpen met zo'n methodiek. Als we er sommigen bijzonder mee vooruithelpen en anderen schaden, dan ben ik ertegen. Dat is voor mij het punt. Misschien verschillen we daarover wat van mening, we hebben een ander politiek kader, maar ik denk het niet op het eerste gezicht. Vanuit mijn politiek kader kies ik voor een onderwijsbeleid dat goed is voor de sterke leerlingen en hen maximale mogelijkheden biedt, en dat tegelijk goed is voor de zwakkeren. Ik ben niet zeker dat immersie dat sterke aanbod inhoudt. Ik zie daarvoor een aantal redenen. We moeten goed nadenken vooraleer we beslissen dat dit een goed recept is.

Dit is eigenlijk een vraag voor onderwijsdeskundigen. Ik wil me niet uitspreken op basis van een of andere bevestiging. Ik heb op de Dag van de Talen gezegd dat ik een ambitieus realisme wil nastreven. Ik denk dat we in ons onderwijs de lat hoger moeten leggen inzake vreemde talen, en overigens ook inzake het Nederlands. We moeten dat doen op een realistische manier. U zult het daarmee eens zijn. Daarom is de vraag naar de haalbaarheid van groot belang. Haalbaarheid betekent hier: wat kunnen onze leerkrachten? Ambitie die niet realistisch is, verknoeit zichzelf. Dat hebben we in het verleden al te dikwijls gezien. Ambitie moet realistisch worden vertaald, zo niet komen we nergens. Dat is voor mij het algemene kader.

Ik wil niet zomaar meehollen met degenen die roepen 'Lang leve de immersie'. Ik heb de indruk dat velen nogal snel en oppervlakkig achter die slogan gaan staan. Ik behoor evenmin tot degenen die immersie ondenkbaar vinden en beweren dat Vlaanderen toch een aparte cultuur heeft en dergelijke. Ik heb dus eigenlijk een zeer open agenda geformuleerd. Die moet worden ingevuld met onderwijsdeskundige expertise.

Ik heb ook mijn politiek kader, dat wil ik nog eens benadrukken. Een onderwijsmethodiek die superkansen creëert voor enkelen maar minder kansen voor anderen, daar ben ik tegen. Dat zal ik bestrijden. Als immersie in die categorie valt, zal ik dat

bestrijden. Als immersie niet in die categorie valt, zal ik ervoor zijn. Ik spreek nu in oneliners, maar dit moet heel duidelijk zijn voor mij.

Wat me bezighoudt in verband met die zwakkere groep, is dat het dikwijls een taalzwakke groep is die eigenlijk een taalbad Nederlands nodig heeft. Daarom moeten we bijzonder voorzichtig te werk gaan.

Goed, eigenlijk is mijn agenda in deze helemaal open. Ik hoop dat u gewaardeerd hebt – want ik kende ook uw standpunt en dat van uw fractie – dat ik eigenlijk geen enkel vooroordeel heb geformuleerd in mijn toespraak. Ik heb de onderwijssector en mezelf wel heel wat huiswerk gegeven. Ik denk dat u me nu eigenlijk wilt vragen: hoe staat het met dat huiswerk?

Ik heb de groep van onderwijsdeskundigen nog niet samengesteld. Mijn toespraak is dan ook redelijk recent. Ik hoop dat u mij dat vergeeft. Mijn kabinetmedewerkers zijn van plan om nog vóór de herfstvakantie de personen samen te roepen die betrokken waren bij de voorbereiding van het in de toespraak aangekondigde beleid. Zij zullen een actieplan opstellen en zich beraden over de mogelijke deskundigen die bij de uitvoering van het programma kunnen worden betrokken. De deskundigen zullen binnen en buiten het departement worden gerekruteerd. Intern gaan we zoeken bij de onderwijsinspectie, de Dienst voor Onderwijsontwikkeling en de administratie. Extern denk ik aan academici, mogelijk ook pedagogische begeleiders en directies. Ik zal de samenstelling van deze groep deskundigen nog voor de herfstvakantie hernemen. Ik hoop dat we in de loop van de komende weken mensen bij elkaar kunnen brengen en de groep kunnen laten starten.

Voor wat de haalbaarheid van het immersieonderwijs in Vlaanderen betreft, meldt de DVO dat er begin december 2005 een Eurydicestudie over CLIL, Content and Language Integrated Learning, of over het aanbod van meertalig of tweetalig onderwijs in de Europese lidstaten verschijnt. De gegevens van de studie kunnen door de DVO in een Vlaamse context worden geplaatst. Ze vermoeden dat een periode van drie maanden hiervoor voldoende is. Tijdens het derde trimester van dit schooljaar zouden we dan klaar zijn met een haalbaarheidsstudie meertalig onderwijs in Vlaanderen. De beschikbare internationale gegevens, de contextualisering ervan naar Vlaanderen en zijn verschillende subregio's en de ervaringen van de kleinschalige Vlaamse experimen-

ten maken dat toekomstige beleidskeuzes op feiten en analyses steunen. Ook al is tweetalig onderwijs in Vlaanderen niet vanzelfsprekend, we zullen met een open geest de deskundigen en de literatuur erover raadplegen.

Het is inderdaad mogelijk scholen te informeren over de aard en de modaliteiten van experimenten met immersieonderwijs in het complementaire gedeelte of de 'vrije ruimte'. Zo gewenst kunnen we daartoe de gebruikelijke informatiekanalen gebruiken: Schooldirect, Klasse en de pedagogische begeleidingsdiensten. Ik wens daar echter geenszins op vooruit te lopen, we moeten eerst wat klaarder zien in de inhoudelijke oriëntatie.

Het Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs heeft enkele jaren geleden de bij haar aangesloten scholen aangeraden om binnen de vrije ruimte – dit zijn de uren van het lessenrooster die overblijven na invulling van de vakken van de basisvorming en van het specifieke gedeelte – vakoverstijgend te werken. Zij lieten de vrije ruimte dus samenvallen met het complementaire gedeelte van de lessentabel. Uiteraard bestaat dat complementaire gedeelte in bijna iedere graad en iedere studierichting van ieder net.

De school in Poperinge die op 1 september met een project begon, gebruikt precies het complementaire gedeelte om voor enkele uren per week tweetalig onderwijs in te vullen.

Aangezien er veel soorten immersieonderwijs bestaan, afhankelijk van de doelgroepen en de leeftijd waarvoor het wordt ingericht en afhankelijk van de intensiteit van het aanbod, is er voor Vlaanderen reeds meer ervaring dan alleen die uit de recent gecreëerde mogelijkheid binnen de vrije ruimte. Er is al ervaring via de resultaten van het STIMOB-project in Brussel, dat al een paar jaar loopt en waarover trouwens onlangs een rapport is verschenen. Er wordt ook ervaring opgebouwd in een vorm van meertalig onderwijs, wat sinds vorig schooljaar mogelijk werd gemaakt via een aanpassing van het decreet Basisonderwijs, namelijk taalsensibilisering en taalinitiatie.

Zonder te willen vooruitlopen op de aangekondigde nota's en de voorstellen van de follow-upgroep van de Europese Dag van de Talen, is het niet onmogelijk dat we een oproep tot talenproeftuinen doen, onder meer voor immersie. Ook daar zal ervaring uit

groeien. Bovendien heb ik in mijn toespraak op 26 september, naar aanleiding van de Europese Dag van de Talen, verklaard contact te zullen opnemen met de onderwijsoverheden van de andere taalgemeenschappen. De contacten met de Franse taalgemeenschap kunnen voor Vlaanderen voorbeelden van goede praktijk opleveren.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ook voor ons is de kennis van het Nederlands het allerbelangrijkste. Met deze vraag wilde ik het alleen over immersie hebben.

Heel wat Europese collega's die het degelijke taalonderricht van Vlaanderen kwamen bekijken, zijn tot de conclusie gekomen dat ze in hun eigen land vaak al verder staan. Ik ben ongerust over de evolutie van het taalonderricht in Vlaanderen. Vroeger was Vlaanderen heel goed in taalonderricht, maar dat is intussen door de feiten achterhaald.

Als u het over kansen hebt, dan vind ik dat alle kinderen, zowel de sterke als de zwakke, zo veel mogelijk kansen moeten krijgen op elk niveau. Daarvoor is misschien wel meer maatwerk vereist, maar dat vraagt dan weer een meer gedifferentieerd onderwijs.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de minister, het verbaast me dat u enerzijds pleit voor autonomie en het versterken van het beleidsvoerend vermogen van de scholen, terwijl u anderzijds Vlaanderen beschouwt als een identiek geheel. Een school in Tongeren heeft een totaal andere benadering dan een school in Zolder of Beringen. Ik volg u volledig in uw stelling over het gebruik van het Nederlands. Ik ben het echter niet helemaal met u eens wanneer u het hebt over het gebruik van een andere taal. Het onderwijslandschap is heel divers. Er moet dan ook ruimte zijn om die diversiteit een kans te geven. Ik vrees dat we op dat vlak verdrinken in de deskundigheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de eindtermen ondernemingszin

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Op de Vlaamse Ondernemersconferentie van 2003-2004 werden een aantal maatregelen afgesproken die het ondernemen moeten bevorderen. Een van die afspraken had betrekking op vier nieuwe eindtermen over ondernemingszin die zouden worden toegevoegd aan de groep vakoverschrijdende eindtermen voor de drie graden van het secundair onderwijs. Daartoe werd een ontwerpbesluit opgemaakt.

De bedoeling was om een ondernemingszinstimulerende leeromgeving, waarbij initiatief en doorzettingsvermogen worden bevorderd, inherent deel te laten uitmaken van de dagelijkse klaspraktijk. Het ging dus heel wat verder dan het oprichten van mini-ondernemingen.

Ook UNIZO, de werkgeversorganisaties en de sociale partners in het algemeen steunden dit voorstel zeer expliciet. De ondernemersorganisatie noemde het een van de belangrijke elementen om de afkalvende ondernemingszin in Vlaanderen te stimuleren. Uit een bevraging blijkt immers dat 89 percent van de ondernemers zegt dat ze tijdens de schooltijd nooit zijn gestimuleerd om een eigen zaak op te starten. Slechts een op vijf ondernemers zegt een leerkracht te hebben gehad met aandacht voor ondernemen, en 73 percent van de ondernemers is ervan overtuigd dat het onderwijs het ondernemen niet stimuleert.

Het is ook een verkeerde optie om alleen in het secundair onderwijs het ondernemerschap te stimuleren. Ondernemerszin ontwikkelen moet gebeuren vanaf de kleutertijd. Professor Laevers heeft daar heel wat onderzoek naar verricht. Hij bewijst daarin dat het gaat om een cultuur en een mentaliteit die soms nogal radicaal in tegenspraak zijn met de braafheid die we nog vaak in onze scholen terugvinden.

Er is in eerste instantie sprake van allerlei persoonlijkheidskwaliteiten zoals het stimuleren van onafhankelijkheidszin, prestatie-motivatie, creativiteit, zin voor initiatief en berekend risico, vaardigheid tot het herkennen en afwegen van kansen, doelgerichtheid, zelfkennis, zelfstudie en doorzettingsvermogen.

De VLOR had zich negatief uitgelaten over deze eindtermen. Mijnheer de minister, zijn er nog concrete plannen om daarmee door te gaan? Komen er nog eindtermen ondernemingszin? Komen er eventueel andere maatregelen om de ondernemingszin in het Vlaamse onderwijs te stimuleren? Ik denk dan aan bedrijfsstages, niet alleen in die richtingen die met bedrijven te maken hebben, maar in alle studierichtingen van het algemeen secundair onderwijs.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Er wordt hier gesproken over de drie graden van het secundair onderwijs. Ik vermoed dat de bevraging waarover mevrouw Vanderpoorten het heeft, zich eveneens binnen het secundair onderwijs situeert.

In de leertijd, waar ik zelf 13 jaar les heb gegeven, worden de leerlingen echt gestimuleerd om na de schoolperiode een zaak op te starten. Tijdens het laatste jaar van de leertijd loopt er gedurende twee of drie weken een thema 'Wat na de leertijd?' waarbij de leerlingen worden gestimuleerd tot het ondernemerschap, bijvoorbeeld via informatie over patronaatsopleidingen en gesprekken met zelfstandigen die zelf uit de leertijd komen.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: In het kader van de toekomstige brede school kan de bedrijfswereld worden gestimuleerd om de ondernemingszin binnen de school te komen aanwakkeren. In die zin sluit ik me volledig aan bij de vraag van mevrouw Vanderpoorten.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De Dienst voor Onderwijsontwikkeling maakte op 23 maart 2004 inderdaad een voorstel van eindtermen ondernemingszin voor het basis- en secundair onderwijs over aan mijn voorgangster. Dat voorstel was het resultaat van een werkgroep waarin op aangeven van de SERV vertegenwoordigers van de economische en industriële wereld werden opgenomen.

De werkgroep wees er in zijn begeleidend schrijven op dat het invoeren van nieuwe eindtermen een verzwarende betekenis heeft van de opdracht voor scholen en twijfelde aan de haalbaarheid ervan in de context van een al uitgebreid pakket vakoverschrijdende eindtermen. Hoewel ik overtuigd ben van het nut van ondernemingszin in het curriculum, ben ik evenmin voorstander van een louter toevoegen van eindtermen ondernemingszin aan de huidige eindtermen. Daarom wens ik, vooraleer een definitieve beslissing te nemen, rekening te houden met verschillende elementen. Ten eerste is er de algemene evaluatie en herziening van de vakoverschrijdende eindtermen en de mogelijke plaats van ondernemingszin daarin. Ten tweede zijn er de argumenten voor de negatieve adviezen over de eindtermen ondernemingszin van de Vlaamse Onderwijsraad, die op 24 mei 2004 aan mijn voorganger werden overgemaakt. Ten derde is er de toekomstige aanbeveling van de Europese Raad en het Europees Parlement over de 'key competences'. Ondernemingszin maakt deel uit van deze sleutelcompetenties en een mogelijke invoering van eindtermen ondernemingszin in Vlaanderen dient minstens hieraan te worden getoetst.

Een mogelijke invoering van eindtermen ondernemingszin moet ook gepaard gaan met een degelijk plan van invoering. Indien de beslissing tot invoering wordt genomen, wil ik een dergelijk plan maken op basis van een inventaris van bestaande initiatieven, zoals het simulatiespel Starter, de mini-ondernemingen, de Prijs Ondernemende School van Unizo en educatieve spelen van privé-uitgevers.

Ondernemingszin kan breed en eng worden opgevat. In brede zin, zoals de ontwerp-eindtermen waren geconcipieerd, beogen ze veeleer algemene ondernemingsattitudes, die in het dagelijkse leven nuttig zijn voor iedereen die voor iemand anders iets doet. Ondernemingszin is in Vlaanderen echter ook – en misschien vooral – in enge zin nuttig. In mijn beleidsnota heb ik aan het VIZO, straks Syntra Vlaanderen, een regieopdracht gegeven inzake ondernemen: zij moeten inventariseren wat er bestaat in brede en in enge zin en komen met een scenario dat tot meer en beter ondernemen kan leiden. Momenteel maakt het VIZO daar op intensieve wijze werk van.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
